

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Навчально-науковий інститут права і соціальних технологій
Кафедра публічного та приватного права

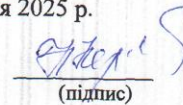
РОБОЧА ПРОГРАМА
Цивільне процесуальне право

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри

 Литвиненко В.М.
(підпис) (прізвище та ініціали)

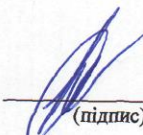
«27» серпня 2025 р.

Розробник (-и): Керноз Н.Є., ст. викладач кафедри
(прізвище та ініціали, посада, науковий ступінь і вчене звання)

(підпис)

Робочу програму навчальної дисципліни обговорено на засіданні кафедри публічного та приватного права

Протокол від «27» серпня 2025 р. № 8

Узгоджено з гарантом освітньої програми:
(підпис)

Коломієць Н.В.
(прізвище та ініціали)

1. Загальна інформація про дисципліну.

Тип дисципліни	Обов'язкова
Мова викладання	українська
Рік навчання та семестр	3 рік, 5,6 семестри Освітня програма «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)»
Викладач (-и)	Керноз Неля Євгеніївна, старший викладач кафедри
Профайл викладача (-ів)	https://civil.stu.cn.ua/kafedra/personaliyi/
Контакти викладача	kernozi966@stu.cn.ua

2. Анотація курсу. Дисципліна «Цивільне процесуальне право» займає важливе місце у програмі навчання бакалаврів права за ОПП «Кримінальна юстиція (Суд. Прокуратура. Адвокатура)», спеціальності 081 – «Право»). На сьогодні дисципліна є фундаментальною серед процесуальних галузей права та набуває важливого значення як однієї з підвалин формування майбутніх суддів, адвокатів, юрисконсультів, нотаріусів, прокурорів, слідчих, державних та приватних виконавців тощо. На виконання положень конституційної судової реформи щодо правосуддя 2016 року з 15.12.2017 року відбулися кардинальні зміни в усі процесуальні кодекси України, тому принципово по новому виписані положення щодо засад судочинства, юрисдикції, класифікації учасників судового процесу, заходів процесуального примусу; поділу позовного провадження на спрощене й загальне через нововведення категорії малозначні справи; введенням до обігу поняття «письмові заяви учасників справи» та їх поділ на заяви по суті справи й заяви з процесуальних питань; обмеження касаційного оскарження касаційними фільтрами, введення перегляду справ за виключними обставинами тощо.

Вивчення дисципліни «Цивільне процесуальне право» дозволяє здобувачам вищої освіти правильно тлумачити й застосовувати норми, які регулюють відносини з цивільного, сімейного, трудового, житлового, земельного права як матеріальні, так й під процесуальним кутом у разі виникнення конфліктів; здійснювати юридичний аналіз правовідносин для визначення юрисдикції у сфері правосуддя; при виконанні професійних завдань визначати правовий статус учасників справи, представників та інших учасників судового процесу й правові наслідки дій, які вони вчиняють; у межах правового механізму правосуддя відмежовувати цивільну процесуальну форму (ЦПФ) при розгляді справи по суті судами першої інстанції від ЦПФ при апеляційному провадженні судами апеляційної інстанції від ЦПФ при касаційному провадженні Верховним Судом; застосовувати передбачені законодавством механізми судового контролю при виконанні судового рішення. Вивчення дисципліни «Цивільне процесуальне право» стане логічним завершенням опанування здобувачами вищої освіти дисциплін цивілістичного циклу.

Програма навчальної дисципліни складається з таких модулів (7 кредитів):

- 1) Конституційна реформа 2016 року щодо правосуддя та її вплив на ключові детермінанти цивільного процесу та цивільного судочинства. Цивільна юрисдикція.
- 2) Загальні положення цивільного процесу.
- 3) Види цивільного судочинства.
- 4) Провадження під час перегляду судових рішень. Провадження, пов'язане з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб).

3. Мета та цілі курсу. Метою курсу «Цивільне процесуальне право» є: формування у здобувачів вищої освіти науково-професійного світогляду щодо поняття, правової природи та сфери дії цивільного процесуального права України; акцентування уваги здобувачів вищої освіти на складних теоретичних та практичних проблемах цивільних процесуальних правовідносин; вироблення навиків аналітичного мислення у здобувачів вищої освіти на основі конкретно-предметного матеріалу; формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування процесуальних норм при розв'язанні цивільних, земельних, трудових, сімейних, житлових та інших конфліктів.

Завдання, які вирішуються в процесі вивчення курсу:

- вивчення основних понять цивільного процесуального права, зокрема: принципи засади), джерела та суб'єкти; судові витрати; докази і доказування; учасники судового процесу та їх правовий статус у цивільному судочинстві; види цивільного судочинства; заходи процесуального примусу;

- дослідження змісту та особливостей основних інститутів цивільного процесуального права, зокрема: цивільна юрисдикція та її різновиди, особливості здійснення цивільного судочинства на різних стадіях (в судах першої, апеляційної, касаційної інстанції), під час оскарження рішень, дій або бездіяльності виконавців та посадових осіб органів державної виконавчої служби та приватних виконавців;

- види судових рішень й вимоги до них; процедура набрання рішенням законної сили та порядок звернення до примусовому виконання та вимоги до виконавчих до документів та інше.

Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має набуті або розширити наступні загальні та спеціальні компетентності, передбачені освітньою програмою:

ЗК 2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

набути фахові компетентності:

СК 7. Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

СК 11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК 12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції.

СК 15. Здатність до самостійної підготовки проектів актів правозастосування.

СК 16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

4. Результати навчання. Під час вивчення курсу здобувач вищої освіти має досягти або вдосконалити наступні програмні результати навчання, передбачені освітньою програмою:

РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів, аналізуючи відому проблему.

РН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

РН 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

РН 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

5. Пререквізити. Цивільне процесуальне право не ізольоване від інших юридичних навчальних дисциплін. Його успішне засвоєння ґрунтується на знаннях, отриманих здобувачами вищої освіти під час опанування положень навчальних дисциплін: «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Цивільне право».

6. Обсяг курсу. Кількість кредитів ЄКТС – 7. Загальний обсяг годин – 210 (аудиторних – 60, з них: лекційних – 32, практичних – 28; самостійної роботи – 150. Форма семестрового контролю: диференційований залік (V семестр); екзамен (VI семестр).

Вид заняття	Загальна кількість годин	
	V семестр	VI семестр
Лекції	16	16
Практичні заняття	14	14
Самостійна робота	60	90
Індивідуальне завдання	-	контрольна робота
Всього кредитів	3	4

Формами проведення занять є лекційні та практичні (семінарські) заняття, самостійна робота, виконання 2 контрольних робіт. Проведення занять відбувається на парах згідно

розкладу та за допомогою платформи дистанційного навчання «MOODLE».

7. Тематика курсу.

Тематика лекційних занять

Тема 1. Ключові детермінанти цивільного процесу та цивільного судочинства

Цивільне судочинство. Поняття, завдання і види цивільного судочинства. Стадії цивільного судочинства: поняття, основні ознаки і види. Цивільна процесуальна форма: суть і значення.

Поняття цивільного процесуального права. Предмет цивільного процесуального права. Методи цивільного процесуального права. Система цивільного процесуального права у сучасний період.

Співвідношення цивільного процесуального права з адміністративним процесуальним, господарським процесуальним та кримінальним процесуальним правом, цивільним, сімейним, трудовим, конституційним, адміністративним правом та деякими іншими галузями права.

Джерела цивільного процесуального права: поняття і види. Конституція України як Основний закон України та джерело цивільного процесуального права. Загальна характеристика Цивільного процесуального кодексу України як основного кодифікованого джерела цивільного процесуального права, його система. Міжнародні договори як джерела цивільного процесуального права. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року і протоколи до неї, згоду на обов'язковість яких надано Верховною Радою України, та практика Європейського суду з прав людини як джерело права України.

Цивільні процесуальні норми, їх структура, дія в часі, просторі та по колу осіб.

Наука цивільного процесуального права. Поняття і предмет науки цивільного процесуального права. Система науки цивільного процесуального права. Методи дослідження науки цивільного процесуального права. Розвиток науки цивільного процесуального права України.

Поняття цивільних процесуальних правовідносин і їх особливості. Елементи цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних процесуальних правовідносин. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин і їх класифікація. Суд як обов'язковий суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин. Правове становище суду. Склад суду. Моральні засади судової діяльності.

Учасники цивільного процесу: поняття та види (учасники справи; представники; інші учасники судового процесу). Процесуальні права й обов'язки учасників справи. Неприпустимість зловживання процесуальними правами у цивільному судочинстві та наслідки зловживання.

Тема2. Завдання та основні засади (принципи) цивільного судочинства та їх загальна характеристика

Поняття, значення і класифікація принципів цивільного процесуального права.

Принципи цивільного процесуального права, закріплені Конституцією України: здійснення правосуддя виключно судами; принцип територіальності і спеціалізації побудови системи судів як органів правосуддя; участь народу в здійсненні правосуддя через присяжних; призначуваність суддів; здійснення правосуддя суддею одноособово, колегією суддів, в т.ч. за участю присяжних; незалежність і недоторканність суддів та підкорення їх тільки законові; здійснення правосуддя професійними суддями та у визначених законом випадках, присяжними; законність; рівність усіх учасників процесу перед законом і судом; змагальність сторін та свобода в наданні ними судові своїх доказів і доведенні перед судом їх переконливості; гласність судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; державна мова судочинства; розумні строки розгляду справи судом; забезпечення права на апеляційний перегляд справи та у визначених законом випадках - на касаційне оскарження судового рішення; ухвалення судами рішень іменем України і їх обов'язковість до виконання на всій території України; доступність і гарантованість судового захисту прав і свобод людини та громадянина; таємниця листування, телефонних розмов, телеграфної та іншої кореспонденції.

Основні засади (принципи) цивільного судочинства: верховенство права; рівність усіх учасників судового процесу перед законом і судом; гласність і відкритість судового процесу та його повне фіксування технічними засобами; змагальність сторін; диспозитивність; пропорційність, обов'язковість судового рішення; забезпечення права на апеляційний перегляд справи; забезпечення права на касаційне оскарження судового рішення у визначених законом випадках; неприпустимість зловживання процесуальними правами; відшкодування судових витрат сторони, на користь якої ухвалене судове рішення.

Тема 3. Предметна та суб'єктна юрисдикція.

Поняття і види цивільної юрисдикції: предметна й суб'єктна, інстанційна, територіальна юрисдикція (підсудність). Критерії, що визначають цивільну юрисдикцію справ загальним судам: характер спірних правовідносин, суб'єктний склад спору, предмет спору, підстава позову.

Справи, що відносяться до юрисдикції загальних судів.

Повноваження третейських судів, міжнародного комерційного арбітражу з вирішення спору, який відноситься до юрисдикції загального суду. Право сторін на передачу спору на розгляд третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу.

Повноваження іноземного суду з вирішення спору, який відноситься до юрисдикції загального суду. Право сторін на передачу спору на розгляд іноземного суду(суду іншої держави).

Тема 4. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність) цивільних справ та її види

Інстанційна юрисдикція.

Територіальна юрисдикція (підсудність) загальних судів: поняття і види (за місцем проживання або місцезнаходження відповідача; підсудність справ, у яких однією із сторін є суд або суддя; підсудність справ за вибором позивача, виключна підсудність).

Відмежування юрисдикції спорів, які відносяться до юрисдикції загального суду, від справ, які відносяться до юрисдикції інших судів (адміністративних, господарських, третейських, іноземних).

Передача справ з одного суду до іншого.

Тема 5. Підвідомчість справ третейським судам та оскарження їх рішень в суді

Поняття, завдання, принципи організації та діяльності третейських судів. Підвідомчість справ третейським судам

Проведення у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорування рішень міжнародних комерційних арбітражів: форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу; підсудність, умови, строки звернення, відкриття провадження у справі; підготовка справи до розгляду; судовий розгляд та повноваження суду; підстави для скасування рішення третейського суду; підстави для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу; ухвала суду у справі про скасування рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу та набрання нею законної сили; порядок оскарження постанов міжнародного комерційного арбітражу щодо наявності у нього компетенції, винесених в порядку розгляду питань попереднього характеру.

Тема 6. Сторони в цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі

Поняття сторін у цивільному процесі як учасників справи, їх види та характерні ознаки.

Цивільна процесуальна правоздатність та цивільна процесуальна дієздатність сторін. Процесуальні права та обов'язки сторін.

Поняття процесуальної співучасті. Підстави співучасті. Види співучасті. Процесуальні права й обов'язки співучасників.

Поняття неналежного відповідача. Заміна неналежного відповідача. Залучення до участі у справі співвідповідача.

Процесуальне правонаступництво. Поняття і підстави правонаступництва. Порядок вступу в процес правонаступника і його правовий статус

Поняття і види третіх осіб в цивільному процесі та їх характерні ознаки. Цивільна процесуальна правоздатність і цивільна процесуальна дієздатність третіх осіб.

Треті особи, які заявляють самостійні вимоги щодо предмету спору. Підстави і порядок вступу в процес. Процесуальні права й обов'язки. Відмінність третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги щодо предмета спору, від співпозивачів та правонаступників.

Треті особи, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору. Підстави і порядок залучення до участі у справі або вступу у справі третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог. Процесуальні права й обов'язки третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог щодо предмету спору, їх відмінність від співучасників (співпозивачів, співвідповідачів). Наслідки незалучення у справу третьої особи, яка не заявляє самостійних вимог щодо предмета спору.

Процесуальне правонаступництво третіх осіб.

Тема 7. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Представники та представництво в суді

Захист прав, свобод та інтересів фізичних осіб в цивільному процесі Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини.

Завдання прокуратури в цивільному процесі в сучасних умовах розвитку української держави. Підстави і процесуальні форми участі прокурора в усіх стадіях цивільного процесу. Статус прокурора як процесуальної сторони в цивільному процесі.

Мета участі у цивільному процесі органів державної влади, органів місцевого самоврядування, фізичних та юридичних осіб, яким за законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб або державних чи суспільних інтересів. Процесуальні права органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб

Участь у справі представника, в т.ч. самопредставництво. Поняття представництва в суді. Підстави виникнення представництва в суді. Види представництва: законне, статутне, договірне, громадське.

Законні представники. Особи, які можуть бути представниками. Особи, які не можуть бути представниками. Умови, які необхідні для здійснення функцій представника в цивільному процесі: повноліття, цивільна процесуальна дієздатність, відсутність заборони закону, належне оформлення повноважень та певна категорія справ. Призначення або заміна законного представника судом.

Документи, що підтверджують повноваження представників.

Повноваження представника в суді.

Тема 8. Інші учасники цивільного процесу

Помічник судді як учасник процесу, що забезпечує підготовку та організаційне забезпечення судового процесу та як учасник який може за відсутності секретаря судового засідання здійснювати його повноваження. Секретар судового засідання як учасник процесу, його повноваження та умови за яких виконує обов'язки судового розпорядника.

Судовий розпорядник, як учасник процесу, що створює умови, необхідних для розгляду справи, його повноваження та процедура оскарження їх.

Правовий статус свідків. Особи, які не підлягають допиту як свідки. Особи, які мають право відмовитися від давання показань.

Правовий статус експертів. Роз'яснення прав та обов'язків експерта. Присяга експерта та її наслідки.

Правовий статус експертів з питань права.

Правовий статус перекладача. Роз'яснення прав та обов'язків перекладача. Присяга перекладача та її наслідки.

Правовий статус спеціаліста та його повноваження щодо надання консультації та технічної допомоги під час вчинення процесуальних дій, пов'язаних із застосуванням таких технічних засобів.

Тема 9. Заходи процесуального примусу. Процесуальні строки.

Поняття заходів процесуального примусу.

Підстави і порядок застосування заходів процесуального примусу.

Види заходів процесуального примусу: попередження; видалення із залу судового засідання; тимчасове вилучення доказів для дослідження судом; привід, штраф та їх підстави.

Поняття і значення процесуальних строків. Розумність процесуальних строків.

Види процесуальних строків: встановлені законом і призначені судом. Строки розгляду цивільних справ.

Обчислення процесуальних строків. Початок перебігу процесуальних строків. Закінчення процесуальних строків. Зупинення процесуальних строків. Поновлення та продовження процесуальних строків. Наслідки пропущення процесуальних строків.

Тема 10. Судові витрати в цивільному процесі

Поняття і види судових витрат у цивільному процесі, їх значення. Попереднє визначення суми судових витрат. Забезпечення та попередня оплата судових витрат.

Судовий збір: поняття, об'єкти, суб'єкти, розмір ставок, пільги щодо звільнення. Ціна позову.

Витрати, пов'язані з розглядом справи. Витрати на професійну правничу допомогу. Витрати сторін та їх представників, що пов'язані з явкою до суду. Витрати, пов'язані із залученням (викликом свідків, експертів, спеціалістів, перекладачів, проведенням судових експертиз. Витрати, пов'язані з витребуванням доказів, проведенням огляду доказів за їх місцезнаходженням, забезпеченням доказів та вчиненням інших дій, необхідних для розгляду справи.

Відстрочення та розстрочення судових витрат, зменшення їх розміру або звільнення від їх оплати.

Розподіл судових витрат між сторонами. Розподіл витрат у разі відмови від позову, закриття провадження у справі або залишення позову без розгляду.

Тема 11. Докази та доказування в цивільному судочинстві

Поняття і мета судового доказування. Поняття предмета доказування. Визначення предмета доказування у конкретних цивільних справах. Підстави звільнення від доказування: обставини, які визнаються учасниками справи; загальновідомі обставини; преюдиційні обставини.

Належність доказів. Допустимість доказів. Достовірність доказів. Достатність доказів. Обов'язки доказування і подання доказів. Витребування доказів. Дослідження доказів. Оцінка доказів.

Поняття судових доказів. Фактичні дані. Засоби доказування і їх види. Доказові факти. Класифікація доказів: первісні і похідні, прямі і непрямі, усні й письмові, особисті і речові.

Показання свідків. Пояснення сторін і третіх осіб. Пояснення представників сторін і третіх осіб, допитаних як свідків. Порядок допиту сторін, третіх осіб, їх представників як свідків. Письмове опитування учасників справи як свідків. Допит свідка за заявою сторони арбітражного (третейського) розгляду

Правовий статус свідків. Особи, які не підлягають допиту як свідки. Особи, які мають право відмовитися від давання показань. Заява про виклик свідка. Порядок допиту свідків у судовому засіданні. Використання свідком письмових записів. Особливості допиту малолітніх і неповнолітніх свідків. Оголошення показань свідків.

Письмові докази. Види письмових доказів за змістом та формою. Витребування письмових доказів. Порядок дослідження письмових доказів. Оголошення і дослідження змісту особистих паперів, листів, записів телефонних розмов, телеграм та інших видів кореспонденції.

Речові докази і їх відмінність від письмових доказів. Витребування речових доказів. Зберігання речових доказів. Огляд речових доказів, що швидко псуються. Повернення речових доказів. Порядок дослідження речових доказів. Відтворення звукозапису, демонстрація відеозапису і їх дослідження.

Електронні докази: поняття, зберігання, дослідження та повернення оригіналів.

Висновки експерта та вимоги до нього. Правовий статус експерта. Порядок призначення експертизи. Ухвала суду про призначення експертизи. Обов'язкове призначення експертизи. Проведення експертизи на замовлення учасників справи. Наслідки ухилення від участі в експертизі. Збирання матеріалів для проведення експертизи. Порядок проведення експертизи. Оцінка висновку експерта судом. Види експертиз: комісійна, комплексна, додаткова і повторна. Роз'яснення прав та обов'язків експерта. Присяга експерта. Дослідження висновку експерта в

судовому засіданні. Висновок експерта у галузі права як допоміжний (консультативний) характер і не є обов'язковим для суду.

Забезпечення доказів: поняття, підстави, порядок та процедурні моменти.

Судові доручення щодо збирання доказів.

Позовне провадження та його різновиди

Тема 12. Позов. Відкриття провадження у справі та підготовче провадження

Поняття позову та його значення. Елементи позову. Види позовів у цивільному процесуальному праві.

Види й вимоги до заяв по суті справи у цивільному процесі. Позовна заява, її форма і зміст. Ціна позову. Документи, що додаються до позовної заяви. Відзив на позовну заяву. Заперечення відповідача та вимоги до його змісту. Пояснення третьої особи щодо позову або відзиву та вимоги до його змісту.

Поняття й вимоги до форми та змісту заяв з процесуальних питань. Наслідки порушення законодавчих вимог до заяв з процесуальних питань.

Право на пред'явлення позову у цивільному процесі. Передумови права на пред'явлення позову. Порядок реалізації права на звернення до загального суду.

Відкриття провадження у справі: правила пред'явлення позову (позовної заяви) до загального суду. Об'єднання і роз'єднання позовів. Підстави, порядок та наслідки залишення позовної заяви без руху, повернення позовної заяви. Підстави та наслідки відмови у відкритті провадження у справі. Підстави, процедурні моменти та наслідки відкриття провадження.

Підготовче провадження :завдання та строк підготовчого провадження; подання відзиву; подання пояснень третіх осіб щодо позову або відзиву; пред'явлення зустрічного позову. Підготовче засідання: мета, строк, порядок проведення та питання, які вирішуються на ньому судом. Судові рішення у підготовчому засіданні.

Порядок врегулювання спору за участю судді загального суду.

Відмова позивача від позову та її наслідки. Визнання позову відповідачем та його наслідки. Мирова угода сторін та її виконання.

Тема 13. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу. Ускладнення під час судового розгляду

Судовий розгляд – одна з основних стадій цивільного процесу.

Загальні положення розгляду справи по суті загальним судом: завдання, строки, судові засідання, участь у судовому засіданні в режимі відеоконференції; головуючий та порядок у судовому засіданні.

Відкриття розгляду справи по суті: відкриття судового засідання; роз'яснення перекладачеві його прав та обов'язків, присяга перекладача(за його участі); наслідки неявки в судові засідання учасника справи; наслідки неявки в судові засідання свідка, експерта, спеціаліста; видалення свідків із зали судового засідання; оголошення складу суду; роз'яснення прав та обов'язків; розгляд заяв та клопотань; роз'яснення прав та обов'язків експерта та присяга експерта; роз'яснення спеціалістові його прав та обов'язків.

З'ясування обставин справи та дослідження доказів: вступне слово учасників справи; порядок з'ясування обставин справи та дослідження доказів; порядок допиту свідків; використання свідком письмових записів; допит сторін, третіх осіб, їх представників як свідків; дослідження речових та електронних доказів; відтворення звукозапису, демонстрація відеозапису і їх дослідження; дослідження висновку експерта; консультації та роз'яснення спеціаліста; закінчення з'ясування обставин та перевірки їх доказами. Судові дебати та ухвалення рішення.

Фіксування цивільного процесу. Ускладнення цивільного процесу в стадії судового розгляду: відкладення розгляду справи, перерва в судовому засіданні; зупинення провадження у справі; закриття провадження у справі: підстави та його наслідки; залишення позову без розгляду: підстави та його наслідки.

Тема 14. Судові рішення загальних судів

Поняття, значення та види судових рішень загальних судів: рішення (повне, скорочене, заочне, додаткове), ухвала, постанова, судовий наказ.

Вимоги, які пред'являються до рішення загального суду: порядок ухвалення; процесуальна форма, законність, обґрунтованість, зміст, вичерпність, визначеність, зрозумілість, порядок проголошення та процедура вручення. Визначення порядку і строку виконання рішення суду, забезпечення його виконання.

Законна сила судового рішення та її наслідки.

Ухвали загального суду: поняття, види і набрання законної сили. Окрема ухвала.

Виправлення недоліків рішення судом, що його ухвалив: виправлення описок та арифметичних помилок; ухвалення додаткового рішення; роз'яснення судового рішення.

Постанови апеляційних загальних судів, Верховного Суду та їх законна сила.

Зміст судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачу. Виправлення помилки в судовому наказі, визнання судового наказу таким, що не підлягає виконанню, відстрочення чи розстрочення або зміна способу та порядку його виконання

Тема 15. Особливості розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження

Справи, що розглядаються в порядку спрощеного позовного провадження. Строк розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження. Клопотання про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження. Virішення питання про розгляд справи в порядку спрощеного позовного провадження. Особливості подання заяв по суті справи у спрощеному позовному провадженні. Особливості розгляду справи у порядку спрощеного позовного провадження.

Тема 16. Особливості позовного провадження при заочному розгляді й у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави

Умови проведення заочного розгляду справи. Порядок заочного розгляду справи. Форма і зміст заочного рішення. Повідомлення про заочне рішення. Порядок і строк подання заяви про перегляд заочного рішення. Форма і зміст заяви про перегляд заочного рішення. Дії суду після прийняття заяви про перегляд заочного рішення. Порядок розгляду заяви про перегляд заочного рішення. Скасування та оскарження заочного рішення. Законна сила заочного рішення.

Пред'явлення позову про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. Підстави та правові наслідки визнання активів необґрунтованими. Стягнення в дохід держави необґрунтованих активів в порядку, встановленому Законом України «Про виконавче провадження». Випадків здійснення стягнення необґрунтованих активів в порядку, встановленому Законом України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів».

Непозовні види цивільного судочинства

Тема 17. Наказне провадження: поняття, загальна характеристика та особливості розгляду вимог

Правова характеристика наказного провадження.

Порядок звернення до суду. Вимоги, за якими може бути видано судовий наказ. Підсудність заяв. Форма і зміст заяви про видачу судового наказу. Судовий збір за подання заяви про видачу судового наказу. Підстави для відмови у видачі судового наказу та її наслідки.

Процесуальний порядок розгляду заяв про видачу судового наказу. Правова природа судового наказу і його зміст та форма. Надіслання боржникові копії судового наказу.

Форма і зміст заяви про скасування судового наказу та строки її подання. Процесуальний порядок розгляду заяви боржника про скасування судового наказу. Набрання судовим наказом законної сили та видача його стягувачеві. Виправлення помилки в судовому наказі, визнання судового наказу таким, що не підлягає виконанню, відстрочення чи розстрочення його виконання.

Тема 18. Окреме провадження: поняття, загальна характеристика та особливості розгляду певних справ

Окреме провадження як вид непозовного цивільного судочинства: суть, значення, категорія справ, учасники та порядок розгляду.

Розгляд судом справ про обмеження цивільної дієздатності фізичної особи, визнання фізичної особи недієздатною та поновлення цивільної дієздатності фізичної особи: підсудність; заявники; зміст заяви; призначення судово-психіатричної експертизи; порядок розгляду справи в суді; рішення суду.

Розгляд судом справ про обмеження фізичної особи у відвідуванні гральних закладів та участі в азартних іграх: підсудність; заявники; зміст заяви; порядок розгляду справи в суді; рішення суду.

Розгляд судом справ про надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності: підсудність; зміст заяви; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про визнання фізичної особи безвісно відсутньою або оголошення її померлою: підсудність; зміст заяви; підготовка справи до розгляду; розгляд справи та дії судді у разі появи фізичної особи, яку було визнано безвісно відсутньою або оголошено померлою.

Розгляд судом справ про усиновлення: підсудність; зміст заяви; підготовка справи до розгляду; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення: коло справ про встановлення фактів, що мають юридичне значення віднесених до юрисдикції суду; підсудність; особливості провадження у справах про встановлення факту народження або смерті особи на тимчасово окупованій території України; зміст заяви; зміст рішення суду.

Розгляд судом справ про відновлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі: підсудність; зміст заяви; ухвала суду до судового розгляду; зміст публікації; обов'язки держателя втраченого цінного папера на пред'явника або векселя; строк пред'явлення позову заявником до держателя втраченого цінного папера на пред'явника або векселя; призначення справи до розгляду; вирішення справи; права держателя цінного папера на пред'явника або векселя щодо відшкодування збитків.

Розгляд судом справ про передачу безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність: підсудність; зміст заяви; підстави для відмови в прийнятті заяви; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про визнання спадщини відумерлою: підсудність; зміст заяви; відмова у прийнятті заяви; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку: підсудність; зміст заяви і строк її подання; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про примусову госпіталізацію до протитуберкульозного закладу: підсудність; зміст і строки подання заяви; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю щодо юридичних та фізичних осіб: підсудність; зміст заяви; розгляд справи; рішення суду.

Розгляд судом справ про видачу і продовження обмежувального припису: підсудність; особи, які можуть бути заявниками; заінтересовані особи; зміст заяви; розгляд справи; рішення суду; продовження обмежувального припису; вручення рішення суду тощо.

Розгляд судом справ про розкриття інформації, що становить професійну таємницю на ринках капіталу та організованих товарних ринках.

Тема 19. Апеляційне провадження.

Суть і поняття апеляційного провадження у цивільному процесі.

Суди апеляційної інстанції. Право апеляційного оскарження. Апеляційні скарги на ухвали суду першої інстанції. Порядок та строк на подання апеляційної скарги. Форма і зміст апеляційної скарги. Приєднання до апеляційної скарги. Доповнення, зміна або відкликання апеляційної скарги або відмова від неї. Відмова позивача від позову та мирова угода сторін.

Залишення апеляційної скарги без руху, повернення апеляційної скарги: підстави, порядок, наслідки. Відмова у відкритті апеляційного провадження: підстави, порядок, наслідки. Закриття апеляційного провадження: підстави, порядок, наслідки.

Відкриття апеляційного провадження: підстави, порядок, наслідки. Відзив на апеляційну скаргу.

Апеляційний розгляд: підготовка розгляду справи судом апеляційної інстанції; призначення справи до розгляду; межі перегляду справи в суді апеляційної інстанції; порядок та

строк розгляду апеляційної скарги; в т.ч. що надійшла до суду апеляційної інстанції після закінчення апеляційного розгляду справи; повноваження загального суду апеляційної інстанції та підстави для них.

Постанова загального суду апеляційної інстанції: порядок ухвалення, порядок проголошення, законна сила та вручення.

Тема 20. Касаційне провадження

Поняття, суть, значення і підстави касаційного провадження у цивільному процесі.

Суд касаційної інстанції. Право касаційного оскарження. Порядок та строк на подання касаційної скарги. Касаційні скарги на ухвали судів. Форма і зміст касаційної скарги. Приєднання до касаційної скарги. Доповнення, зміна або відкликання касаційної скарги або відмова від неї. Відмова позивача від позову та мирова угода сторін.

Залишення касаційної скарги без руху, повернення касаційної скарги: підстави, порядок, наслідки. Відмова у відкритті касаційного провадження: підстави, порядок, наслідки. Закриття касаційного провадження: підстави, порядок, наслідки.

Відкриття касаційного провадження: підстави, порядок, наслідки. Відзив на касаційну скаргу.

Касаційний розгляд: підготовка справи до касаційного розгляду; межі розгляду справи судом касаційної інстанції; порядок та строк розгляду касаційної скарги; в т.ч. що надійшла до суду касаційної інстанції після закінчення розгляду касаційної скарги іншої особи; повноваження загального суду касаційної інстанції та підстави для них.

Підстави для передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду. Порядок передачі справи на розгляд палати, об'єднаної палати або Великої Палати Верховного Суду.

Підстави для залишення касаційної скарги без задоволення, а судових рішень - без змін. Підстави для повного або часткового скасування рішень і передачі справи повністю або частково на новий розгляд або для продовження розгляду. Підстави для скасування судових рішень повністю або частково і ухвалення нового рішення у відповідній частині або зміни рішення. Підстави для скасування постанови суду апеляційної інстанції повністю або частково і залишення в силі судового рішення суду першої інстанції у відповідній частині.

Підстави для скасування рішення повністю або частково із закриттям провадження в справі або залишенням позову без розгляду у відповідній частині.

Постанова загального суду касаційної інстанції: порядок ухвалення, порядок проголошення, обов'язковість вказівок, що містяться у ній, законна сила та вручення.

Тема 21. Провадження у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами

Поняття нововиявлених обставин і підстави перегляду за нововиявленими обставинами судових рішень загального суду, які вступили в законну силу. Порядок і строк подання заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами. Форма і зміст заяви про перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами та її наслідки.

Загальні суди, які здійснюють перегляд судових рішень за нововиявленими обставинами. Відкриття провадження за нововиявленими обставинами. Порядок перегляду судових рішень та оформлення результатів перегляду за нововиявленими обставинами.

Поняття виключних обставин у цивільному судочинстві. Порядок і строк подання заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами.

Процесуальний порядок розгляду заяв про перегляд судових рішень за виключними обставинами. Форма і зміст заяви про перегляд судових рішень за виключними обставинами. Відмова від заяви про перегляд судового рішення за виключними обставинами та її наслідки.

Загальні суди, які здійснюють перегляд судових рішень за виключними обставинами. Відкриття провадження за виключними обставинами. Порядок перегляду судових рішень та оформлення результатів перегляду за виключними обставинами.

Тема 22. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб)

Виконавче провадження як завершальна стадія цивільного процесу.

Підсудність справ щодо процесуальних питань, пов'язаних з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Негайне виконання судових рішень. Звернення судових рішень до виконання. Зміст виконавчого листа. Виконавчі документи. Виправлення помилки у виконавчому документі та визнання його таким, що не підлягає виконанню. Поновлення пропущеного строку для пред'явлення виконавчого документа до виконання. Мирова угода в процесі виконання. Відстрочення і розстрочення виконання, зміна чи встановлення способу і порядку виконання. Зупинення виконання судового рішення. Вирішення питання про тимчасове влаштування дитини до дитячого або лікувального закладу. Вирішення питання про оголошення розшуку боржника або дитини, про привід боржника. Вирішення питання про примусове проникнення до житла чи іншого володіння особи. Звернення стягнення на грошові кошти, що належать іншим особам, та нерухоме майно, право власності на яке не зареєстровано в установленому порядку. Тимчасове обмеження у праві виїзду за межі України. Заміна сторони виконавчого провадження. Визначення частки майна боржника у майні, яким він володіє спільно з іншими особами. Поворот виконання рішення, постанови: подання заяв про поворот виконання, підсудність, порядок і строк вирішення питання. Особливості повороту виконання в окремих категоріях справ.

Тема 23. Судовий контроль за виконанням судових рішень. Відновлення втраченого судового провадження

Судовий контроль за виконанням судових рішень. Право на звернення із скаргою до суду. Подання скарги. Строки для звернення із скаргою. Розгляд скарги. Судове рішення за скаргою. Розподіл витрат, пов'язаних з розглядом скарги. Виконання ухвали суду.

Відновлення втраченого судового провадження: порядок відновлення втраченого судового провадження; особи, які мають право звертатися до суду із заявою про відновлення провадження та умови їх звільнення від судових витрат; підсудність, форма та зміст заяви; наслідки недодержання вимог до форми та змісту заяви, залишення заяви без розгляду чи відмова у відкритті провадження за заявою; розгляд заяви та ухвала суду за наслідками розгляду заяви про відновлення втраченого судового провадження.

Тема 24. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорування рішень міжнародних комерційних арбітражів

Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорування рішень міжнародних комерційних арбітражів: форма і зміст заяви про скасування рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу; підсудність, умови, строки звернення, відкриття провадження у справі; підготовка справи до розгляду; судовий розгляд та повноваження суду; підстави для скасування рішення третейського суду; підстави для скасування рішення міжнародного комерційного арбітражу; ухвала суду у справі про скасування рішення третейського суду, міжнародного комерційного арбітражу та набрання нею законної сили; порядок оскарження постанов міжнародного комерційного арбітражу щодо наявності у нього компетенції, винесених в порядку розгляду питань попереднього характеру.

Тема 25. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів

Визнання та звернення до виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню: умови визнання та виконання рішення іноземного суду, що підлягає примусовому виконанню; строки пред'явлення рішення іноземного суду до примусового виконання; суди, що розглядають справи про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду; порядок подання та вимоги до клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду; розгляд клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду; підстави для відмови у задоволенні клопотання про надання дозволу на примусове виконання рішення іноземного суду; оскарження ухвали суду; звернення до примусового виконання рішення іноземного суду.

Визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню: умови визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню; порядок подання

клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню; розгляд клопотання про визнання рішення іноземного суду, що не підлягає примусовому виконанню.

Визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу: умови визнання та надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо його місце знаходиться за межами України; порядок і строки подання заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу; форма і зміст заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу; порядок розгляду заяви про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу; підстави для відмови у визнанні і наданні дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу; ухвала суду про визнання і надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу або про відмову у визнанні і наданні дозволу на виконання; добровільне виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу про стягнення грошових коштів; визнання рішень міжнародного комерційного арбітражу, що не підлягають примусовому виконанню; надання дозволу на виконання рішення міжнародного комерційного арбітражу, якщо місце арбітражу знаходиться на території України.

Проведення у справах про надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів: форма, зміст підсудності, строки звернення і порядок розгляду заяви про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду; підстави для відмови у видачі виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду; ухвала суду про видачу виконавчого листа на примусове виконання рішення третейського суду або про відмову у його видачі та набрання нею законної сили.

Тематика семінарських занять

1. Ключові детермінанти цивільного процесу та цивільного судочинства.
2. Завдання та основні засади (принципи) цивільного судочинства та їх загальна характеристика.
3. Предметна та суб'єктна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція.
4. Територіальна юрисдикція (підсудність) та її види.
5. Сторони в цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Представники та представництво в суді
6. Заходи процесуального примусу. Процесуальні строки. Судові витрати.
7. Доказування в цивільному судочинстві. Докази в цивільному судочинстві.
8. Позов. Відкриття провадження у справі та підготовче провадження.
9. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу. Ускладнення під час судового розгляду.
10. Судові рішення загальних судів.
11. Особливості розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження. Особливості позовного провадження при заочному розгляді й у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави .
12. Наказне провадження: поняття, загальна характеристика та особливості розгляду вимог.
13. Окреме провадження: поняття, загальна характеристика та особливості розгляду певних справ.
14. Апеляційне провадження. Касаційне провадження.
15. Провадження у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами.
16. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Судовий контроль за виконанням судових рішень. Відновлення втраченого судового провадження.
17. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорування

рішень міжнародних комерційних арбітражів. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів.

Тематика самостійної роботи

Самостійне опрацювання окремих питань в межах тем:

Ключові детермінанти цивільного процесу та цивільного судочинства. Завдання та основні засади (принципи) цивільного судочинства та їх загальна характеристика. Предметна та суб'єктна юрисдикція. Інстанційна юрисдикція. Територіальна юрисдикція (підсудність) та її види. Сторони в цивільному процесі. Треті особи в цивільному процесі. Участь у цивільному процесі органів та осіб, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси інших осіб. Представники та представництво в суді. Заходи процесуального примусу. Процесуальні строки. Судові витрати. Доказування в цивільному судочинстві. Докази в цивільному судочинстві. Позов. Відкриття провадження у справі та підготовче провадження. Розгляд справи по суті. Фіксування судового процесу. Ускладнення під час судового розгляду. Судові рішення загальних судів. Особливості розгляду справ у порядку спрощеного позовного провадження. Особливості позовного провадження при заочному розгляді й у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави. Наказне провадження: поняття, загальна характеристика та особливості розгляду вимог. Окреме провадження: поняття, загальна характеристика та особливості розгляду певних справ. Апеляційне провадження. Касаційне провадження. Провадження у зв'язку з нововиявленими та виключними обставинами. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб). Судовий контроль за виконанням судових рішень. Відновлення втраченого судового провадження. Провадження у справах про оскарження рішень третейських судів, оспорювання рішень міжнародних комерційних арбітражів. Визнання та виконання рішень іноземних судів, міжнародних комерційних арбітражів в Україні, надання дозволу на примусове виконання рішень третейських судів.

8. Система оцінювання та вимоги

Загальна система оцінювання курсу	Оцінювання знань ЗВО здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням у національну шкалу (шкалу Університету) та шкалу ECTS, відповідно до «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Національного університету “Чернігівська політехніка”» (https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-potochne-ta-pidsumkove-oczinyuvannya-znan-zdobuvachiv-vo.pdf). Система оцінювання знань з навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право» включає <i>поточний та семестровий контроль знань</i>. У 5,6 семестрах ЗВО може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання протягом семестру всіх видів робіт і до 40% підсумкової оцінки (на диференційованому заліку у 5 семестрі, екзамені у 6 семестрі). Якщо здобувач вищої освіти виконав всі види робіт протягом семестру, то він, за бажанням, може залишити набрану кількість балів як підсумкову оцінку і не складати диф. залік (екзамен). Повторне складання диференційованого заліку (екзамену) з метою підвищення позитивної оцінки не дозволяється, але у виняткових випадках за погодженням з деканом факультету такий дозвіл може дати ректор Університету.
---	---

	Поточний контроль проводиться шляхом спілкування із здобувачами вищої освіти під час лекцій, семінарських занять, усного та письмового опитувань здобувачів вищої освіти, оцінювання результатів неформальної освіти, оцінювання реферування наукової роботи, виконання самостійної роботи та написання однієї контрольної роботи. Семестровий контроль по закінченню 5 семестру проводиться у формі диференційованого заліку, 6 семестру - у формі екзамену відповідно до графіку навчального процесу згідно затвердженого розкладу. Для складання заліку (екзамену) існують білети. Білети для підсумкового контролю (диф. залік, екзамен) складаються з двох питань (кожне питання оцінюється максимум у 20 балів). У 20-15 балів оцінюється відповідь на питання, яка є повною, її зміст відповідає сутності поставленого питання, (допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки). 14-10 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але ЗВО допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу; 9-6 бали ЗВО володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення; 1-5 бали ЗВО виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки; 0 балів – ставиться коли відповідь на питання є повністю неправильною. Оцінювання успішності ЗВО під час семестрового контролю вноситься у відомість успішності та навчальну картку здобувача вищої освіти в автоматизованій системі управління – АСУ «ВНЗ».
Вимоги до КР	Підсумкова контрольна робота проводиться у 5,6 семестрах за результатом вивчення відповідних змістових модулів. Вона може включати у себе теоретичні питання, а також практичні та тестові завдання. В завдання контрольної роботи можуть включатися питання з тем, вивчення яких не виносились на семінарські заняття, але які передбачені планом для самостійного вивчення. Про проведення підсумкової роботи здобувачі вищої освіти попереджаються не менш як за тиждень. Максимальна кількість балів за модульну контрольну роботу для здобувачів вищої освіти денної форми навчання становить 20. Критерії оцінювання виконаної контрольної роботи: 20-15 балів - відповідь правильна, повна, послідовна, логічна; здобувач вищої освіти впевнено володіє фактичним матеріалом з усього курсу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, чітко орієнтується в матеріалі, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; відповідь на теоретичні запитання дає з

	використанням відповідної термінології, допускаючи при цьому 1-2 незначні помилки з фактичного матеріалу. 14-12 балів - відповідь правильна, послідовна, логічна, але здобувач вищої освіти допускає у викладі окремі незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосовувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді; орієнтується в матеріалі; має навички користування нормативним матеріалом. 11- 10 бали здобувач вищої освіти володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не досить впевнено орієнтується у нормативній базі, не завжди вміє інтегровано застосовувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки. 9-1 бали здобувач вищої освіти виявляє незнання більшої частини фактичного матеріалу; відповідь не розкриває поставлених запитань чи завдань; допускає грубі помилки. 0 балів передбачених для відповідного завдання – ставиться коли здобувач вищої освіти не виконав відповідного завдання або виконав його повністю неправильно. Після перевірки контрольної роботи та оголошення її результатів здобувачам вищої освіти надається можливість ознайомитись з власними роботами та завданнями для них, і при необхідності оспорити результати контрольної роботи.
Семінарські (практичні) заняття	Усне опитування - включає в себе опитування за будь-яким питанням, винесеним на семінарське заняття (за вибором викладача), відповідь на питання інших ЗВО, відповідь на питання для повторення (з тем, що було вивчено раніше), відповіді на контрольні питання з теми семінарського заняття. Максимальна кількість балів може бути виставлена ЗВО, підготовленим до відповідей на усі питання теми, включаючи питання винесені на самостійне опрацювання. Оцінюючи відповідь, викладач керується такими критеріями, як: 5 балів - повне, послідовне та обґрунтоване викладення матеріалу. Відповідь свідчить про глибоке розуміння питання та його зв'язок з іншими темами та питаннями. 4 бали - ЗВО дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач відповідає не чітко. 3 бали - ЗВО виявляє знання і розуміння основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає суттєві помилки і усвідомлює їх тільки після повторної вказівки викладача. Викладає матеріал не послідовно. Відповіді на уточнюючі запитання дає не одразу, не впевнено та не чітко. На додаткові питання викладача не відповідає, або відповідає дуже поверхово. 2

	бали – ЗВО у відповіді припускається грубих помилок і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача; поверхово орієнтується в питанні та темі, яка обговорюється на семінарському занятті. 1 бал – ЗВО намагається відтворити зміст матеріалу, однак взагалі не розуміє його змісту, зв'язків терміно-понять та їх місця в питанні, що вивчається. 0 балів отримує ЗВО, який відмовляється відповідати на запитання. Реферування судових рішень полягає у самостійному опрацюванні ЗВО судових рішень ЄСПЛ, КСУ, ВС: короткий витяг із їх змісту основних моментів й наведення найважливіших висновків. Оцінювання виконання реферування, індивідуальної роботи здійснюється на основі наступних критеріїв: оформлення роботи, уміння самостійно працювати з науковими джерелами та нормативно-правовими актами, чітко визначати актуальність досліджуваного питання, на основі проведеного аналізу формулювати власну позицію: - <i>4-5 балів</i> – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки аргументовані і обґрунтовані; - <i>4-3 бали</i> – матеріал викладений логічно і повно, результати дослідження мають практичну і теоретичну цінність, висновки недостатньо аргументовані і обґрунтовані; - <i>3-2 бал</i> – матеріал викладений недостатньо повно, індивідуальна робота не достатньо аргументована, обґрунтована та/або не стосується усіх поставлених завдань; - <i>1-0 балів</i> – викладений матеріал неповний, індивідуальна робота не є структурованою, висновки поверхневі або відсутні. Максимальна кількість балів – 5 бали. Такий вид роботи кожен студент може виконати не більше одного разу за кожен змістовий модуль.
Умови допуску до підсумкового контролю	У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – Е, 60 балів»), (5, 6 семестри – по 20 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку (екзамену) під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість. На ліквідацію академічної заборгованості виноситься весь обсяг теоретичного матеріалу, що передбачений робочою програмою навчальної дисципліни «Цивільне процесуальне право». Академічна заборгованість повинна бути ліквідована до атестації здобувача вищої освіти, а у

	випадку коли заборгованість виникла з дисципліни, знання, уміння та навички з якої, відповідно до структурно-логічної схеми підготовки фахівця, потрібні для вивчення навчальних дисциплін наступного семестру, то така заборгованість повинна бути ліквідована до початку нового семестру. Академічна заборгованість ліквідується здобувачами вищої освіти протягом наступних семестрів згідно з розкладами ліквідації академзаборгованості, що затверджуються деканом факультету за поданням відповідних кафедр. Результати ліквідації академзаборгованості відображаються в ліквідаційній відомості успішності.
--	--

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 1. Конституційна реформа 2016 року щодо правосуддя та її вплив на ключові детермінанти цивільного процесу та цивільного судочинства. Цивільна юрисдикція		0...20
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...15
2	Реферування, індивідуальна робота	0...5
Змістовий модуль 2. Загальні положення цивільного процесу		0...30
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...20
2	Реферування, індивідуальна робота	0...10
Окремі види індивідуальної та самостійної роботи: Підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.		0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль		0...60
Семестровий контроль (диференційований залік)		0...40
Разом		0...100
Модуль за тематичним планом дисципліни та форма контролю		Кількість балів
Змістовий модуль 3. Види цивільного судочинства		0...15
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...10
2	Реферування, індивідуальна робота	0...5
Змістовий модуль 4. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах та рішень інших органів (посадових осіб).		0...15
1	Усна або письмова відповідь на семінарському занятті (включаючи питання самостійного опрацювання)	0...10
2	Реферування, індивідуальна робота	0...5
Підсумкова контрольна робота		0...20

Окремі види індивідуальної та самостійної роботи: Підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.	0...10
Усього поточний і проміжний модульний контроль	0...60
Семестровий контроль (екзамен)	0...40
Разом	0...100

Шкала оцінювання результатів навчання

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену (диференційованого заліку), курсового проєкту (роботи), практики, атестації	для заліку
90 – 100	A (відмінно)	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	добре	
75-81	C (добре)		
66-74	D (задовільно)	задовільно	
60-65	E (достатньо)		
0-59	FX (незадовільно)	незадовільно з можливістю повторного складання	незараховано з можливістю повторного складання

9. Політики курсу. У випадку, якщо ЗВО протягом семестру не виконав у повному обсязі передбачених робочою програмою навчальної дисципліни всіх видів навчальної роботи, має більше 30% пропусків навчальних занять (без поважних причин) від загального обсягу аудиторних годин відповідної навчальної дисципліни або не набрав мінімально необхідну кількість балів (тобто кількість балів, яка сумарно з максимально можливою кількістю балів, які ЗВО може отримати під час семестрового контролю не дозволить отримати підсумкову оцінку «задовільно – E, 60 балів»), (5,6 семестри - по 20 балів), то він не допускається до складання диференційованого заліку в 5 семестрі, екзамену в 6 семестрі під час семестрового контролю, але має право ліквідувати академічну заборгованість.

До загальної політики курсу відноситься дотримання принципів відвідування занять у відповідності до затвердженого розкладу, а також вільного відвідування лекційних занять для осіб, які отримали на це дозвіл відповідно до Порядку надання дозволу на вільне відвідування занять здобувачам вищої освіти Національного університету «Чернігівська політехніка». Недопустимі пропуски та запізнення на заняття; користування мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування; недотримання строків виконання навчально-наукових завдань тощо. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись дистанційно за погодженням із деканатом та викладачем, що читає курс.

Загальні засади освітнього процесу в НУ «Чернігівська політехніка» закріплені Положенням про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою від 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>

та Положенням про дистанційне навчання в Національному університеті «Чернігівська політехніка», затв. Вченою радою 31.08.2020 <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-osvitproces/polozhennya-pro-dystancijne-navchannya.pdf>

Політика користування ноутбуками / смартфонами

Прохання до здобувачів тримати смартфони переведеними у беззвучний режим протягом лекційних та практичних занять, так як дзвінки, переписки та спілкування у соціальних мережах відволікають від проведення занять як викладача, так й інших здобувачів. Ноутбуки, планшети та смартфони не можуть використовуватися в аудиторіях під час занять та під час проведення підсумкового контролю (за виключенням проходження тестового контролю в системі Moodle).

Політика заохочень та стягнень

За результатами навчальної, наукової або організаційної діяльності здобувачів вищої освіти за курсом їм можуть нараховуватися додаткові бали – до 10 балів, у залежності від вагомості досягнень. Види позанавчальної діяльності, за якими здобувачі вищої освіти заохочуються додатковою кількістю балів: підготовка тез доповідей, наукових публікацій; участь у студентських конкурсах, олімпіадах, активна участь у роботі юридичної клініки, результати неформальної освіти тощо.

Політика академічної доброчесності

Політика дотримання академічної доброчесності ґрунтується на Кодексі академічної доброчесності Національного університету «Чернігівська політехніка» <https://stu.cn.ua/wp-content/stu-media/normobaza/normdoc/norm-yakist/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Порушення академічної доброчесності здобувачами вищої освіти можуть мати наслідки: - повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); - повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; - відрахування з Університету; - позбавлення академічної стипендії.

Правила перезарахування кредитів

Кредити, отримані в інших закладах вищої освіти, а також результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті, можуть бути перезараховані викладачем у відповідності до положення [«Порядок визначення академічної різниці та перезарахування навчальних дисциплін у НУ «Чернігівська політехніка»»](#). Визнання результатів навчання у неформальній освіті розповсюджується на окремі змістові модулі (теми) навчальної дисципліни.

10. Рекомендована література.

1. Цивільне процесуальне право України (Загальна частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 412 с.
2. Цивільне процесуальне право України (Особлива частина): підруч. / О.В. Гетманцев, Л.А. Кондрат'єва, Л.А. Остафійчук, А.Л. Паскар, І.Ю. Татулич; за ред. О.В. Гетманцева. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022, 240 с.
3. Цивільний процес : навч. посіб. / [О. Г. Бортнік, О. Л. Зайцев, В. А. КройЦ58 тор та ін.] ; за заг. ред. проф. В. А. Кройтора ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 336 с
4. Цивільно-процесуальні документи у наказному та окремому провадженнях (зразки оформлення): навч.-метод. посіб. / Р. Я. Демків та ін.; за ред. В. О. Кучера; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: ЛьвДУВС, 2020. 191 с.

5. Цивільно-процесуальні документи у позовному провадженні (зразки оформлення): навч.-метод. посіб. / Р. Я. Демків та ін.; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів: ЛьвДУВС, 2018. 211 с.

6. Керноз Н.Є. Перегляд судових рішень як різновид судового захисту прав, свобод та інтересів осіб : навчальний посібник / Н.Є. Керноз. Вид. 4-те, доповн., переробл. Чернівці: Національний університет «Чернігівська політехніка», 2023. 176 с.

Інтернет-джерела.

1. Посилання на сторінку дисципліни в системі дистанційного навчання moodle. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=462>.

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>.
2. Офіційний сайт Верховного Суду - <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
3. Офіційний сайт Конституційного Суду України - <https://ccu.gov.ua/index.php>
4. Офіційний сайт ЄСПЛ - <https://www.echr.coe.int/>